

Nieuwsbrief CO₂-Prestatieladder

Editie september 2022

Goed nieuws! Per 12 september 2022 is de gemeentelijke organisatie Harderwijk gecertificeerd op niveau 4 de CO₂-Prestatieladder. (Ook wel 'trede 4' genoemd.) Dit certificaat geeft aan dat wij ons inzetten om de CO₂-uitstoot inzichtelijk te maken en te verlagen. Ook zorgen wij ervoor dat twee van onze ketenemissies op hoofdlijnen in kaart zijn gebracht. Hiervoor hebben wij twee ketenanalyses laten uitvoeren op het gebied van de openbare verharding en het woon- werkverkeer. Op pagina 4 is hier meer informatie over te vinden. In deze halfjaarlijkse nieuwsbrief vind u updates over genomen duurzaamheidsmaatregelen en inzicht in de CO₂-uitstoot van het afgelopen half jaar (2022). Ook vind u achtergrondinformatie over de CO₂-prestatieladder, doelstellingen en te nemen maatregelen.

Resultaten van het afgelopen half jaar

Sanne gaat circulair

Vanaf 5 september tot 30 oktober is de tentoonstelling 'Sanne gaat circulair' te zien in de bibliotheek van Harderwijk (stadhuis, Havendam 56 Harderwijk). Hier kunt u het figuurtje Sanne, in haar zoektocht naar hoe zij het milieu minder kan belasten volgen. De tentoonstelling biedt meerdere praktische tips en inspirerende initiatieven hoe ook u duurzamer kan leven en uw CO₂-voetafdruk kunt verkleinen.

Wethouder Pijnenburg heeft al kennis mogen maken met het getekende figuurtje en de tentoonstelling. Wethouder Pijnenburg: "Steeds meer mensen zoeken naar manieren en wegen om hun positieve invloed op de aarde te vergroten. Dit zet mensen aan het denken. Ons doel is om de gemeente Harderwijk samen met onze inwoners circulair te maken. De tentoonstelling helpt ons op weg daarnaar toe".

Figuur 1: Sanne met wethouder Pijnenburg.

Wilt u meer informatie over de expositie 'Sanne gaat circulair' en duurzaamheid? Bekijk de website [duurzaam in Harderwijk](https://www.duurzaaminharderwijk.nl/circulaire-economie/sanne-gaat-circulair)¹. Heeft u zelf een goed idee of wilt u uw ervaring met ons delen m.b.t. de tentoonstelling? E-mail dan naar info@harderwijk.nl t.a.v. tentoonstelling circulariteit.

¹ <https://www.duurzaaminharderwijk.nl/circulaire-economie/sanne-gaat-circulair>

Harderwijk heeft een slimme bandenpomp

In de vorige nieuwsbrief was te lezen dat Harderwijk een slimme bandenpomp heeft aangeschaft. Inmiddels is de slimme bandenpomp te vinden en te gebruiken op het parkeerterrein gelegen aan de Parkweg (bij sportcentrum Iedema). Door het afstemmen van de bandenspanning op een juist niveau kan er zo'n 2% tot 5% aan brandstof worden bespaard (bron: klimaatplein).

De pomp is snel te bedienen en geeft direct inzicht en advies over de spanning en bijbehorende CO₂-, brandstof- en geldbesparing. Externe partij Band Op Spanning ontzorgt de gemeente in beheer en onderhoud van de pomp.

Sinds de ingebruikname van de slimme bandenpomp (tot 12-9) zijn de volgende besparingen gedaan:

- 821 gebruikers (11x per dag gemiddeld)
- 6.297 liter aan brandstof is bespaard, dit staat gelijk aan ongeveer € 21.878,97
- 21,2 ton aan CO₂ uitstoot is vermeden
- 135 banden zijn niet vroegtijdig versleten

Scan de QR-code om te zien waar bij jou in de buurt een pomp staat.

Figuur 2: Slimme bandenpomp

Pop-up Duurzaam Informatiepunt (D.I.P.) gestopt

Afgelopen half jaar hebben inwoners van de binnenstad Harderwijk kennis kunnen maken met duurzamer leven en wonen. Het duurzaam Informatiepunt heeft in deze periode een bijdrage geleverd aan het informeren omtrent de volgende onderwerpen:

- Verduurzaming van u tuin: klimaatvriendelijk en biodiversiteit
- Energiebesparing en -opwekking
- Afvalbesparing en circulair materiaalgebruik
- Lopende projecten en acties

Helaas is het duurzaam informatiepunt gestopt, dit weerhoudt de gemeente Harderwijk er echter niet van om nieuwe duurzame initiatieven voor de inwoners te bedenken. Verwacht dus nieuwe acties om duurzaamheid binnen de Gemeente Harderwijk te stimuleren. Inwoners die aan de slag willen met duurzaam wonen en leven kunnen het duurzaamheidsloket van www.veluweduurzaam.nl raadplegen.

Tip van de nieuwsbrief

Liefhebbers van Wim Hof (The Iceman) kennen deze tip wellicht al, koud douchen. Koud douchen kan meerdere voordelen bieden, fysiek, mentaal maar ook voor het klimaat en de bankrekening:

- Sterker immuunsysteem
- Verhoogde alertheid
- Beter humeur
- Lagere energierekening
- Kleinere CO₂-voetafdruk

De CO₂-uitstoot van het eerste half jaar 2022

Twee keer per jaar monitoren we de CO₂-uitstoot door het opstellen van een CO₂-voetafdruk. Deze voetafdruk laat zien hoeveel energie we verbruiken en hoeveel CO₂ we uitstoten. Zoals in onderstaande tabel is te zien, heeft de gemeentelijk organisatie 892,6 ton CO₂ uitgestoten in de eerste helft van 2022.

Voor meer achtergrondinformatie over de prestatieladder, zie pagina 6.

	2022-1	2021-1
	Ton CO ₂	Ton CO ₂
Scope 1		
Gasverbruik *	729,2	661,4
Brandstof (diesel)	59,6	143,1
Brandstof (benzine)	3,9	6,2
Brandstof (LPG)	0,2	0,3
Brandstof (CNG)	2,0	2,3
Smeermiddelen	0,1	2,0
Propaan*	0,4	0,9
Scope 2		
Elektraverbruik**	-	-
Business Travel		
Openbaar vervoer (OV)	0,15	0,04
Zakelijke km privéauto's	7,4	4,4
Totaal	892,6	820,6

* De toename van de CO₂-uitstoot van het aardgas is te verklaren door de hogere emissiefactor in 2022. Het aardgasverbruik van het eerste half 2021 en 2022 zijn vergelijkbaar.

** Het elektriciteitsverbruik wordt groen ingekocht. Hierdoor stoten we geen CO₂ meer uit met ons elektriciteitsverbruik. Dit betekent niet dat we nu onbeperkt elektriciteit kunnen gebruiken. We hebben ook de doelstelling om ons energieverbruik met 2% te verminderen per jaar.

Doelstelling

Om onze doelstelling, 84% CO₂-reductie in 2025 ten opzichte van 2017 en jaarlijks ons energieverbruik verlagen met 2%, te behalen zijn of worden de volgende maatregelen genomen:

- Het wagenpark vervangen door elektrische modellen indien mogelijk;
- Mogelijk van diesel overstappen op HVO (Blauwe diesel);
- Het beter isoleren van ons vastgoed;
- Openbare verlichting vervangen door LED-verlichting;
- Zwembad aardgasvrij en energieneutraal maken;
- Inkopen van 100% Nederlands opgewekte groene stroom;
- Het aantal afgelegde kilometers met privé auto's terug dringen.

Behalen niveau 4 op de CO₂-prestatieladder

Goed nieuws, wij, de gemeente Harderwijk, heeft niveau 4 op de CO₂-Prestatieladder behaald. Hiervoor zijn er twee ketenanalyses uitgevoerd, hier zal een actieplan uit voort komen om maatregelen te bewerkstelligen die de uitstoot zullen verminderen. Ketenanalyses zijn uitgevoerd op het gebied van openbare verharding en woon- werkverkeer.

Openbare verharding

De aanleg van openbare verharding door de gemeente veroorzaakt een aanzienlijke hoeveelheid uitstoot. Er is onderzocht hoe deze keten er precies uit ziet. Welke partijen (ketenpartners) hierbij betrokken zijn. Welke activiteiten, van productie tot realisatie en onderhoud, leiden tot uitstoot. De ketenanalyse heeft in kaart gebracht welke uitstoot er is en welke maatregelen kunnen worden genomen om dit te vermijden. Op de korte termijn wilt de gemeente Harderwijk in 2026 minimaal 50% van de werkzaamheden binnen de openbare verharding elektrisch uitvoeren. Op de lange termijn wilt de gemeente Harderwijk in 2030 ervaring hebben opgedaan bij het toepassen van een alternatief, CO₂-reducerend asfalt mengsel.

Om meer inzicht te krijgen in de keten en de mogelijkheden is gesproken met KWS. Dit is het bedrijf dat op het moment de werkzaamheden voor ons uitvoert. Daarnaast is onze collega Andries Nieuwenhuis bezig met het emissieloos bouwrijp maken van Waterfront. De ervaring die daar wordt opgedaan kan worden ingezet in andere projecten.

Woon- werkverkeer

Het reisgedrag van de medewerkers van de gemeente heeft invloed op de uitstoot van het woon-werkverkeer. De keuze om met de auto, het openbaar vervoer of met de fiets te gaan, maakt een groot verschil voor de uitstoot die u veroorzaakt. De ketenanalyse heeft in kaart gebracht welke uitstoot er is en welke maatregelen kunnen worden genomen om dit te vermijden. Als doel wilt de gemeente Harderwijk in 2025 ten opzichte van 2022 2% minder CO₂-uitstoot in de keten woon-werkverkeer.

Naast het onderzoek naar elektrische dienstfietsen, gaan we in gesprek met de 4 directies om te bespreken of we gezamenlijk aan de slag kunnen met het verduurzamen van het woon- werkverkeer. In de volgende nieuwsbrief hopen we de uitkomsten te kunnen delen.

Suggesties of vragen?

Heeft u vragen en/of ideeën over deze nieuwsbrief of over het reduceren van de CO₂-uitstoot? E-mail dan naar info@harderwijk.nl t.a.v. Lucas Kamsteeg.

Hoe kan ik mijn CO₂-uitstoot verminderen?

Wilt u zelf uw CO₂-uitstoot verminderen? Er zijn tal van manieren om dit te doen.

Bedenk voor uzelf welke activiteiten u doet op een dag en wat u daarvoor nodig hebt. Gebruikt u zelf direct brandstoffen, zoals met een auto of scooter? En waarvoor gebruik u elektriciteit? En dan zijn er nog al die andere spullen die u gebruikt: voedsel, kleding, technologie etc. Er is energie gebruikt om die te maken en er zal energie worden gebruikt om die als afval te verwerken. Hier alvast enkele tips:

Slim vervoer: Kies ervoor om vaker de fiets te pakken of te lopen. Zo bespaart u brandstof. Lukt dit niet? Kijk dan of u elektrisch kan rijden of kan carpoolen. Ook kan u gebruik maken van openbaar vervoer.

Duurzame energie gebruiken en afnemen: Bekijk hoeveel energie u verbruikt in uw eigen huis. Het verwarmen, koelen van uw woning en huishoudelijk apparaten verbruiken veel energie. Weet u waar uw energieleverancier de energie vandaan haalt? Heeft u een slimme meter zodat u meer inzicht krijgt in uw verbruik? Er zijn veel maatregelen die u kan nemen in huis om energie te besparen.

Kies lokaal: Koop producten en diensten zoveel mogelijk uit uw eigen omgeving. Fruit of eieren uit de supermarkt hebben vaak lange afstanden afgelegd en zijn soms zelfs geïmporteerd uit andere landen. Een lokale groenteboer verkoopt producten uit de eigen streek. Ook zijn er steeds meer boeren die op hun erf zelfgemaakte producten verkopen.

Hergebruik van materialen: Repareren, hergebruiken, afval scheiden en recyclen. Gooi niet zomaar iets weg. Producten hebben een langere levensduur als u de tijd neemt het te repareren. En als u het zelf niet meer kan gebruiken, misschien kan een ander dat nog wel. Maak hiervoor gebruik van uw lokale kringloopwinkel.

Eetwissels: Eet minder vlees. Bij de productie van vlees komt veel CO₂ vrij. Kies er vaker voor om gerechten met vlees te vervangen door een gerecht zonder vlees. Of kies een vleesvervanger.

Meer weten over energie besparen en andere duurzame vragen? Bekijk de website van [Loket Veluwe Duurzaam](http://Loket.Veluwe.Duurzaam)¹. Naast handige tips kunt u daar een gesprek met een energiecoach aanvragen.

¹ www.veluweduurzaam.nl

Achtergrondinformatie

Wat is de CO₂-Prestatieladder?

De CO₂-Prestatieladder is een managementsysteem waarmee een organisatie inzicht verkrijgt in zijn CO₂-uitstoot en concrete maatregelen en doelen opstelt om deze te verminderen. Er zijn 5 niveaus. De CO₂-uitstoot van de Gemeente Harderwijk wordt op basis van de volgende zaken geïnventariseerd:

- Wagenpark
- Openbare verlichting
- Vastgoed
- Gemeentelijke huisvesting

Naast het verkrijgen van inzicht en het stellen van doelen, is communicatie een belangrijk onderdeel. Niet alleen naar buiten toe, maar ook voor de bewustwording onder de collega's en wat zij kunnen bijdragen om de CO₂-uitstoot te verminderen. Ideeën zijn dus altijd welkom!

Voetafdruk/Footprint

Op pagina 3 heeft u kunnen lezen over de CO₂-voetafdruk. We berekenen elk half jaar hoeveel CO₂ we verbruiken en uitstoten en maken dat overzichtelijk in een zogeheten voetafdruk. Hierbij maken we onderscheid in drie typen uitstoot, ook wel de 'scopes' genoemd:

Scope 1 – Gassen, brandstoffen en smeermiddelen: De eerste scope gaat over alle CO₂ die direct door onze eigen bronnen worden uitgestoten. Voor onze voetafdruk is dit het gasverbruik in gebouwen (vooral voor verwarming), de brandstoffen en smeermiddelen voor eigen wagens en andere werktuigen, en het propaangas waarmee de bosschuur wordt verwarmd.

Scope 2 – Elektra De tweede scope gaat over CO₂ die we indirect uitstoten. De uitstoot ontstaat dan bij de opwekking van bijvoorbeeld elektriciteit. Als u bijvoorbeeld een lamp aan zet, dan stoot die lamp geen CO₂ uit. Als de lamp grijze stroom gebruikt, vindt die uitstoot plaats bij een elektriciteitscentrale. Als de lamp energie verbruikt dat is opgewekt door bijvoorbeeld windturbines (groene stroom), is er geen CO₂-uitstoot. Voor onze voetafdruk gaat dit over de elektriciteit die wij gebruiken voor het gemeentelijke eigendom (verlichting, gebouwen, cameratoezicht, havens etc.).

Business Travel Dit is de indirecte uitstoot door gedeclareerde zakelijke kilometers en gebruik van openbaar vervoer voor zakelijk en woon-werkverkeer. Bij scope 1 gaat het dus ook uitstoot bij verkeer door gemeentelijke voertuigen en bij business travel over uitstoot bij voertuigen die niet in eigendom zijn van de gemeente zoals een trein of bus.

Bedankt voor het lezen!